

Не визнаються доходами одержані від замовників для фінансового забезпечення виконання контракту аванси, які відображаються підрядником у складі його зобов'язань і зменшуються після виконання робіт, визнання доходу і заліку заборгованості [1, с. 744].

Для обліку доходів за будівельним контрактом застосовується субрахунок 703 “Дохід від реалізації робіт і послуг”. За кредитом цього субрахунку в кореспонденції з рахунком 36 “Розрахунки з покупцями та замовниками” відображається сума визнаного доходу від виконання будівельних робіт. За дебетом відображається вирахування суми ПДВ та списання у порядку закриття на рахунок 79 “Фінансові результати” [2, с. 231].

1. Бухгалтерський облік в Україні: Навч. посібник / За ред. Р.Л. Лемішовського. – 6-те вид., доп. і перероб. – Львів: Нац. ун-т “Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр “ІНТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), “Інтелект-Захід”, 2007. – 1200 с. 2. Посібник з бухгалтерського обліку / С.Я. Зубілевич, І.Ю. Кравченко, О.О. Прокопенко, Д.Г. Школьніков, Н.С. Юревич. – 2002. – 472 с. 3. П(С)БО 18 “Будівельні контракти”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2001р № 205.

Р. Януш

Науковий керівник – канд. екон. наук Н.П. Білецька

ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Основою стабільного розвитку національної економіки є конкурентоспроможність її підприємств, що здійснюють успішний бізнес. Сучасним ринковим інструментом підвищення ефективності підприємств є реструктуризація, яку у загальному вигляді можна визначити як їх адаптацію до роботи в умовах, що постійно змінюються. Це зумовлює необхідність трансформації організаційно-правових форм, структур, їх систем менеджменту та принципів взаємодії з контрагентами і державою.

Реструктуризація підприємств як процес їх пристосування до мінливих умов зовнішнього середовища властива ринковій економіці. Вона розглядається як комплекс заходів, спрямованих на “виживання” підприємств в умовах кризи або викликаних потребою реалізації їх нової стратегії незалежно від того, породжена вона загальною макро-економічною ситуацією, зміною загальної кон'юнктури чи дією внутрішніх для підприємств чинників.

Реструктуризація підприємств – це здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, форми власності, організаційно-правової форми, з метою фінансового оздоровлення підприємства, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва. Українським законодавством передбачена нормативна база, що регулює перебіг реструктуризації підприємств, зокрема, це Наказ про затвердження Положення про порядок реструктуризації підприємств (Положення, п.1.1) N 667 від 12.04.2002 м.Київ (Введено на підставі Наказу Фонду державного майна N 201 від 06.02.2007).

Реструктуризація означає пристосування структури ресурсів, що використовує підприємство, до нових цін і умов, а також зміну параметрів виробництва відповідно до існуючих на ринку вимог. Реструктуризація, як правило, об'єднує організаційні зміни на підприємствах, що часто виражаються в їх поділі на дрібніші суб'єкти підприємницької діяльності. Під час реструктуризації також змінюються цілі підприємства, здійснюється організаційна перебудова, відбувається поділ активів, переглядаються ринки та оптимізуються ресурси.

Основна ідея реструктуризації підприємств – створення конкурентоспроможних виробництв і зміна поведінки підприємства через запровадження жорстких бюджетних обмежень, властивих ринковій економіці. Поведінку підприємства в ринковій економіці, свободу його дій визначають ринкові ціни та співвідношення доходів і витрат, тобто жорсткість його бюджетних обмежень. У командній соціалістичній економіці підприємства працювали за умов м'яких бюджетних обмежень. Планово-збиткові підприємства стали нормальним явищем. Процес реструктуризації нерозривно пов'язаний з приватизацією – зміна форми власності забезпечує імпульси для необхідної структурної

перебудови підприємств, створює об'єктивні передумови для проведення реструктуризації та визначає особливості цього процесу.

Можна виокремити три принципових підходи до реструктуризації за критерієм послідовності заходів: здійснення реорганізації підприємств до їх приватизації, одночасно і після неї. Головним наслідком взаємодії приватизації та реструктуризації є використані джерела та умови фінансування останньої. Підходи до приватизації, обрана форма, швидкість процесу здійснюють значний вплив на реструктуризацію.

Під час реструктуризації підприємства є перед необхідністю прийняття альтернативних рішень щодо власного виробництва або закупівлі з урахуванням рівня трансакційних витрат на ринку і витрат внутрішньої координації. Одночасно вони повинні інтегрувати у свій економічний механізм такі нові функції, як управління якістю, дотримання стандартів обслуговування тощо, потрібні для створення конкурентних переваг на різних ринках.

Реструктуризація – діяльність, вихідними посилками якої є цілі і стратегія підприємства. Для підприємства, що діє за ринкових умов, основною метою є задоволення потреб ринку, збільшення прибутку, підвищення загальної ефективності господарювання. Необхідність реформування виникає не тільки у підприємств, що перебувають в кризовому стані. Здебільшого великий інтерес до реструктуризації виявляють керівники прибуткових компаній. Комплексна програма реструктуризації у такому разі допоможе усвідомити необхідність прийняття важливих управлінських рішень, визначити стратегічні напрями розвитку виробництва. Її реалізація призведе до покращання господарської і фінансово-економічної діяльності, підвищення ефективності підприємства.

1. Наказ про затвердження “Положення про порядок реструктуризації підприємств” (Положення, п.1.1) N 667 від 12.04.2002 м.Київ (введено на підставі Наказу Фонду державного майна N 201 від 06.02.2007). 2. Хом'як Р. Л. Бухгалтерський облік в Україні: Навч. посібник. Нормативно-практичні матеріали. – Львів: Нац. ун-т “Львівська політехніка”, “Інтелект – Захід”, 2007. – 728 с.